HET VERTREK

Op 10 juli 1991 was het eindelijk zover:

DE REIS BEGON !

Spannend.
Eindelijk, na al die jaren, op weg naar mijn land, Nicaragua, naar Sandino, het FSLN, het dorp, de bergen en de vogels.

Op die 10e juli vertrokken Dick en ik al vroeg in de middag met de trein naar Schiphol.

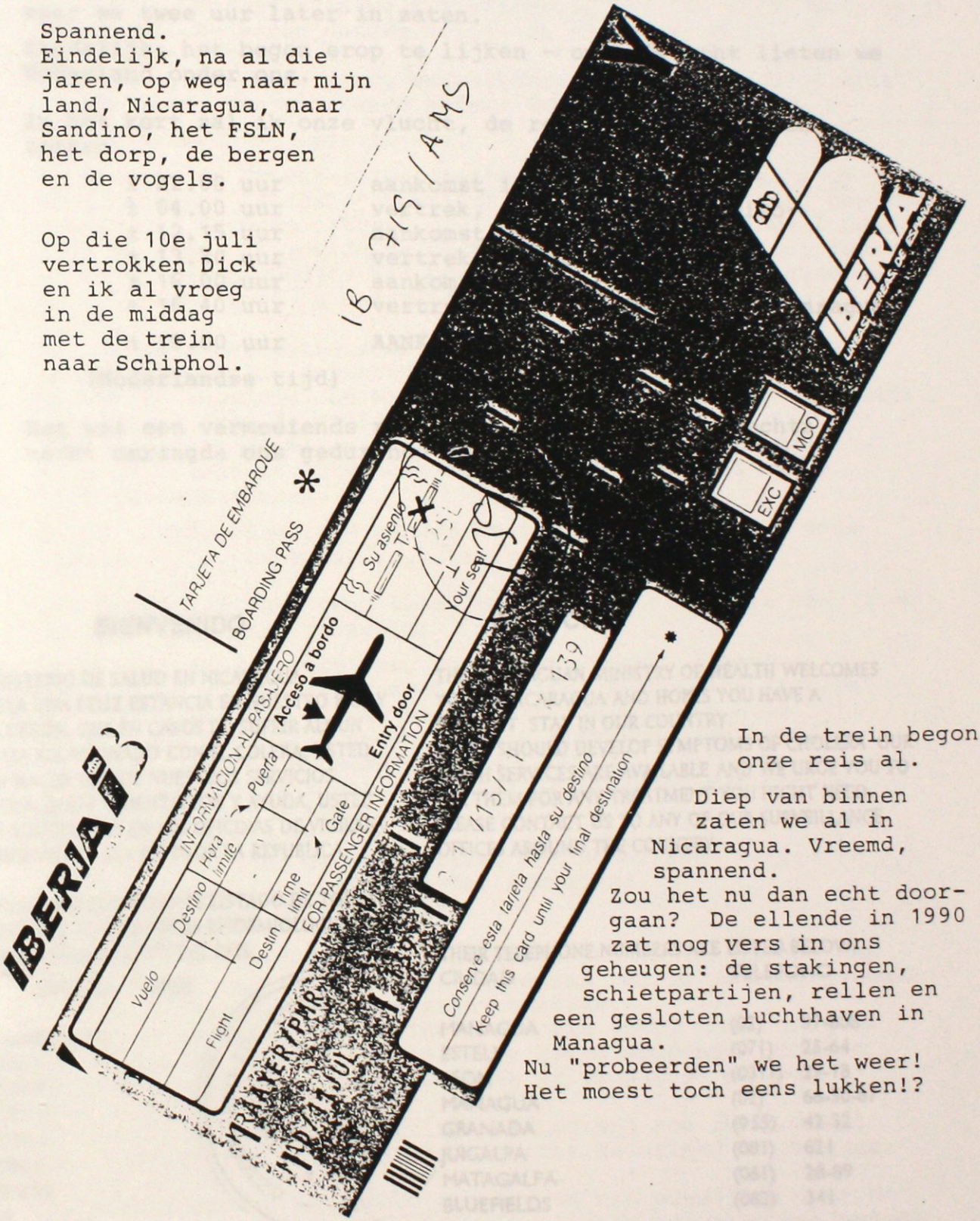

In de trein begon onze reis al.

Diep van binnen zaten we al in Nicaragua. Vreemd, spannend.
Zou het nu dan echt doorgaan? De ellende in 1990 zat nog vers in ons geheugen: de stakingen, schietpartijen, rellen en een gesloten luchthaven in Managua.
Nu "probeerden" we het weer! Het moest toch eens lukken!?

Rond half zes 'a avonds passeerden we de douane op Schiphol. Eindelijk.
Weer een stap verder en dichter bij ons reisdoel, Nicaragua, Los Rastrojos.

En waarachtig, we zagen "ons toestel" staan. Het toestel waar we twee uur later in zaten.

Eindelijk, het begon erop te lijken - om half acht lieten we Nederland onder ons.

In het kort zal ik onze vlucht, de route, voor u uiteenzetten.

± 22.00 uur	aankomst in Madrid;
± 04.00 uur	vertrek, richting Puerto Rico;
± 12.15 uur	aankomst Puerto Rico;
± 13.30 uur	vertrek, richting Panama;
± 16.00 uur	aankomst Panama;
± 16.40 uur	vertrek, richting Managua, Nicaragua;
± 18.00 uur	AANKOMST MANAGUA !!

(Nederlandse tijd)

Het was een vermoeiende reis, een donkere reis, slechts nacht omringde ons gedurende de vlucht.

BIENVENIDO

EL MINISTERIO DE SALUD EN NICARAGUA LE DESEA UNA FELIZ ESTANCIA EN NUESTRO PAIS Y LE RECUERDA, QUE EN CASOS DE SUFRIR ALGUN SINTOMA RELACIONADO CON EL COLERA, USTED PODRA HACER USO DE NUESTROS SERVICIOS. PARA CUALQUIER ORIENTACION Y AYUDA, USTED PUEDE SOLICITARLA EN LAS OFICINAS DE VIGILANCIA EPIDEMIOLOGICA EN TODA LA REPUBLICA.

LE OFRECEMOS EL SIGUIENTE LISTADO DE TODAS LAS OFICINAS DE VIGILANCIA EPIDEMIOLOGICA DE LAS DISTINTAS REGIONES DEL PAIS.

OFICINA Y SEDE

SEDE NACIONAL
REGION I
REGION II
REGION III
REGION IV
REGION V
REGION VI
R.A.A.S.

WELCOME

THE NICARAGUAN MINISTRY OF HEALTH WELCOMES YOU TO NICARAGUA AND HOPES YOU HAVE A PLEASENT STAY IN OUR COUNTRY.
IF YOU SHOULD DEVELOP SYMPTOMS OF CHOLERA OUR HELTH SERVICES ARE AVAILABLE AND WE URGE YOU TO USE THEM FOR ANY TREATMENT YOU HIGHT NEED.
PLEASE CONTACT US TO ANY OF OUR SURVEILLANCE OFFICES AROUND THE COUNTRY.

THEIR TELEPHONE NUMBERS ARE LISTED BELOW:

CIUDAD	TELEFONO	
MANAGUA	(02)	97-808
ESTELI	(071)	25-64
LEON	(0311)	29-18
MANAGUA	(02)	66-30-87
GRANADA	(055)	42-32
JUIGALPA	(081)	621
MATAGALPA	(061)	28-89
BLUEFIELDS	(082)	341

M A N A G U A, 11 JULI 1991

NA AANKOMST

Moe stapten we het vliegtuig uit. We waren blij en opgelucht. We waren daadwerkelijk in ons Nica-land.
We stonden buiten.
Een warme, benauwde wind, verwelkomde ons. Het was broeierig, vreemd warm, een onbekende warmte voor mij.

Ik realiseerde me waar ik was.

We moesten de douane-formaliteiten ondergaan. Het ging op de luchthaven "Sandino" nogal primitief. Er moest lang gewacht worden bij de paspoortcontrole. Het duurde mij allemaal net iets te lang. Ik voelde me klam, zweterig, smerig. Het leek of mijn voeten rondjes aan het zwemmen waren in een zwembad met de naam "sok" in bergschoenen. Gelukkig, het was niet te ruiken.
Bij de paspoortcontrole ontving iedereen het op de vorige pagine afgebeelde papiertje: een cholera-waarschuwing. Dat hadden we verwacht. De kranten in Nederland schreven namelijk regelmatig over de cholera-epidemie in Latijns Amerika.
Het deed Dick en mij weinig, het papiertje. We namen het eigenlijk meer in ontvangst als souvenir, dan als heuse cholera-waarschuwing.

Na de paspoortcontrole konden we naar de ruimte waar onze bagage ..... behoorde .... te ..... komen .....

Het zat (mij) weer eens tegen - kennelijk rustte er een vloek op mijn reis naar Nicaragua.

Zeer veel tassen, koffers, rugzakken, dozen, etcetera, zagen Dick en ik onze neuzen passeren. Eindelijk: daar was de rugzak van Dick, maar waar bleef die van mij....?
Na een uur hadden we nog niet mijn rugzak gesignaleerd!
Wachten, wachten en wachten.
Andere passagiers zagen we de hal al blij met hun bagage vertrekken. Wij bleven achter.
Nog een beetje hoop.....
Maar er kwam geen groene rugzak, met Nederlands vlaggetje en een blauwe slaapzak er onder bungelend.
Ik kon wel door de grond gaan.
Ik baalde.....
Er viel ons niets anders te doen dan iemand van Iberia aan te spreken. Ons "slachtoffer" werd een keurig geklede jongeman met een Iberia-embleem op zijn borstzak.
Dick fungeerde in eerste instantie als tolk, omdat ik geen woord Spaans kon praten. Gelukkig bleek genoemde jongeman Engels te spreken, dus we stapten al vlug over op deze wereldtaal.
Er werden wat formulieren ingevuld en men zou contact met ons opnemen via het Nicaragua Komitee Nederland in Managua.

Zo´n drie uur na aankomst, stonden we dan eindelijk voor de luchthaven: Dick met rugzak en ik slechts met mijn handbagage waar gelukkig mijn papieren, geld en fototoestel in zaten - een ware geruststelling!

Het zal een uur of drie ´s middags zijn geweest (Nicaraguaanse tijd), toen we vanaf de luchthaven met een taxi vertrokken richting Managua. We moesten geld wisselen.

Onze taxi bleek een waar wrak te zijn.
In Nederland zou deze wagen nooit de APK-keuring hebben doorstaan. Het was een oude, Amerikaanse auto waar werkelijk alles aan kapot bleek te zijn. Maar, het had toch zijn charme, vond ik.

We kwamen in aanraking met het Nicaraguaanse verkeer.
Ik vond het vreemd.
Alles reed door elkaar heen en nam voorrang.
De wegen in Managua bleken er uit te zien als Hollandse gaten-kaas.
We zagen vele auto´s rijden waar alles los aan zat.
Een enkele keer zagen we auto´s waar gewoon een portier ontbrak, richtingaanwijzers die defect bleken te zijn: geen probleem - men steekt een hand door het kapotte raampje. Leuk.....

Maar, eindelijk, we werden afgezet bij een bank. We bevonden ons op de Plaza Espana.
Bij die bank wachtte ons weer een teleurstelling. Door een staking van het bankpersoneel waren alle banken in de hoofdstad gesloten! Maar, zelf werkend bij een vakbond, moest ik daar wel begrip voor hebben.....
Wat te doen?
Staand in de hitte, ergens in vlak Managua, onbekend, balen, moe.
We gingen lopen, slenteren, richting het zeer luxe hotel "Intercontinental". Daar hoopten we geld te kunnen wisselen. Bezweet en moe liepen we die "tent" binnen, ons niet echt op ons gemak voelend, in die luxe, weelde: in onze ogen té luxe voor Nicaragua en té duur!! We schaamden ons een beetje. Maar, gelukkig, we konden geld wisselen. Na het wisselen wisten we niet hoe snel we het hotel weer moesten verlaten, weg van die monsterlijke luxe.

NECSA

NEGOCIOS DE CAMBIO, S. A.
PRIMERA CASA DE CAMBIO AUTORIZADA POR EL BANCO CENTRAL

N: 291800

COMPRA DE DIVISAS - VENTANILLA

Fecha: 16/7/91 Comprado a Sr.(a)

Observación:

TIPO DE CAMBIO	MONEDA	SUMA COMPRADA	EQUIVALENTE EN CORDOBAS
X1	US$	US$ 50	250

COMPRADO ASI:

BIIL.( ) T. Ch.( ) MO.( ) GB.( ) ChP:( )

PAGADO ASI:

Ch. No. Bco.

Weer buiten staand besloten we op zoek te gaan naar het kantoor van het Nicaragua Komitee. We wilden daar naar toe om ons te melden en om te informeren naar het adres van de hospedaje waar Dick met de derde brigade in 1987 enige tijd verbleef.

Na een paar uur zoeken, badend van het zweet en balend van de situatie, vonden we eindelijk het Nicaragua Komitee. Het was ondertussen al een uur of zes, half zeven, ´s avonds plaatselijke tijd.

Vooral ik was blij dat we het kantoor hadden gevonden. Daar deed ik verslag van onze ervaringen op luchthaven Sandino en het gemis van mijn rugzak. We kregen een heerlijke bak koffie en toen gebeurde het.

Ik had er al over gelezen in het vliegtuig in het NRC Handelsblad: een totale zonsverduistering in Latijns Amerika op 11 juli 1991. Daar, in Managua, hadden Dick en ik daar helemaal niet meer bij stil gestaan.
19.00 uur: plotseling was het donker. De maan verscheen voor de zon. Fascinerend, boeiend. Na de verduistering keken wij recht in de zon. Enkele Nicaraguanen verklaarden ons voor gek. Later werd ons duidelijk waarom.
De straling van de zon was dusdanig sterk, dat het het netvlies op de ogen had kunnen beschadigen.

ECLIPSE TOTAL DE SOL

El 11 de julio a las 2 de la tarde y por espacio de 3 minutos pudimos admirar un eclipse total del sol en toda la costa del Pacífico. Más de 200 millones de personas en Hawai, México, Guatemala, El Salvador, Nicaragua, Costa Rica, Panamá, Colombia y Brasil disfrutaron también de este grandioso espectáculo de la naturaleza. Unos días antes, el Ministro Salmerón desarrolló una intensa campaña para que la población protegiera su vista no mirando directamente al sol y el MED suspendió las clases para dar mayor seguridad a los niños. Sólo hasta el año 2132, podrán ver los nicaragüenses un eclipse tan maravilloso como el que vimos en este 1991.

Op die 11e juli waren alle schoolkinderen in Nicaragua vrij. Er hing een waas van bijgeloof rond de verduistering. Ik las zelfs een artikel in een van de kranten - de volgende dag - dat een moeder haar op het tijdstip van de verduistering geboren kind verstootte! Zwangere vrouwen mochten de verduistering niet aanschouwen, want dat zou het vruchtwater verstoren. Daar sta je dan, buiten, tijdens de zonsverduistering, als nuchtere Hollander naar iets wat slechts eens in de eeuw voorkomt..... te kijken.

13 Juli 1991

We raakten al wat gewend aan de Nicaraguaanse omstandigheden. In het begin had ik wel wat moeite met de sanitaire voorzieningen in Santos. "Moeite", terwijl de toiletten in de hospedaje redelijk schoon waren.
Het was een gewone wc-pot, zonder bril, in een hokje, zonder licht.
Toiletpapier was er niet. Dat bleek een luxe te zijn in Nicaragua. Gelukkig hadden wij zelf nog wat degelijk recycling Nederlands toiletpapier meegenomen. De Nicaraguanen gebruiken over het algemeen kranten of helemaal niets!
We mochten het papier niet doorspoelen. Wanneer we dat zouden doen, dan was de kans zeer groot dat de hele boel verstopt zou raken. Als oplossing voor dit probleem stond in ieder toilethok een emmer waar het papier in gegooid kon worden.

We stonden ´s morgens al rond zes uur op. Dan gingen we ons wassen en met een mesje scheren, waarna we onze kamer verlieten om op het binnenplaatsje van het hotel ons tegoed te gaan doen aan bruine bonen, rijst, pannekoekjes of sandwiches; altijd vergezeld van een koud flesje cola - ´s morgens om 06.00 uur!
Toch hadden we hier geen moeite mee.

Op die 13e juli waagde ik weer een telefoontje met Iberia op luchthaven Sandino om te informeren naar mijn rugzak.
Er werd mij medegedeeld dat de rugzak donderdag waarschijnlijk zou arriveren.
Natuurlijk baalde ik van die mededeling: ik zou dus een hele week zonder mijn bagage moeten doen. Opzich niet zo´n probleem. Van Dick kon ik wel sokken en wat t-shirts lenen. Maar het was vervelend.
Het zou waarschijnlijk ook ons schema in de war sturen, met betrekking tot ons bezoek aan enkele El Sol-dorpjes.

´s Middags ging ik alleen lopend Managua in om enkele foto´s te maken. Vele straatbeelden legde ik vast, evenals enkele opnames van de cathedraal, vlakbij het Meer van Managua.
Na terugkomst besloten Dick en ik om Leonel Lopez te gaan bezoeken. We hielden vlakbij de hospedaje een taxi aan.
Leonel woont in een wijk in het zuidoosten van Managua.
Het werd een blij weerzien. Hij zou ons komen ophalen van de luchthaven, maar was niet komen opdagen. Reden hiervan bleek de zonsverduistering te zijn geweest. Leonel wilde vanwege deze verduistering niet naar de luchthaven om ons op te halen. We ontmoetten zijn vrouw en kinderen. Het was gezellig en iedereen had veel te vertellen. Leonel liet foto´s zien van zijn verblijf in Nederland. Dick en ik konden niet makkelijk weg: we moesten mee-eten.
Achter in de middag namen we afscheid van deze gastvrije familie,wonend in een klein huisje aan de rand van Managua.

Mijn reisdoel: Los Rastrojos - Aqua Fria

Vanwege het vervelende feit dat mijn rugzak een week na aankomst zou arriveren, werden Dick en ik gedwongen ons voorgenomen verblijf in de bergen drastisch in te korten.

Op 14 juli vertrokken we rond negen uur ´s morgens met een luxe bus richting de regio Matagalpa, waar in de bergen Los Rastrojos en Aqua Fria liggen.
Het was voor Nicaraguaanse begrippen een luxe bus: een oude Amerikaanse schoolbus. We konden gelukkig zitten, achterin. De hele weg werd een cassettebandje gedraaid met Westerse, jaren ´60 en ´70 muziek.
Onderweg keek ik mijn ogen uit.
Een schitterend landschap verplaatste zich langs mijn ogen. Langzaamaan kwamen we in de bergen en begon de bus moeite te krijgen met het berg-opwaarts rijden. Maar het ging. Onderweg nog getuige van de gevolgen van een eenzijdig verkeersongeval. Langs de autoweg lag een oude vrachtwagen gekanteld in de berm. De wagen was volgeladen met flesjes cola. Het zag er ernstig uit; maar wij reden door.

De bus stopte bij vele haltes. Overal kwamen kinderen de bus binnen, die probeerden hun waren te verkopen, variërend van stukjes mango tot houders voor cassettebandjes.
Ik vond het af en toe behoorlijk irritant. Het hoort bij Nicaragua.

De reis verliep uitstekend.
Rond het middaguur arriveerde de bus in het dorpje La India, links en rechts van de autoweg gelegen. Daar stapten Dick en ik uit. Immers, niet ver van La India ligt Los Rastrojos, ons feitelijke reisdoel.

Dick wist zich gelukkig de weg naar het bergdorpje nog te herinneren. We moesten nu echt de bergen in. Via kleine bergpaadjes, berg-opwaarts, kwamen we na een stevige wandeling van ongeveer drie kwartier, aan in Los Rastrojos.

De ontvangst in het dorp was onvergetelijk!
Men herkende Dick onmiddellijk. Dick, de oud-brigadist, die in 1987 vier maanden in Los Rastrojos woonde en werkte.
Veel bewoners geloofden hun ogen niet. Uit het niets kwam Dick het dorp ingelopen.
Het weerzien was emotioneel en niet met een pen te beschrijven.
Ook ik werd direct ingelijfd als een soort familielid.
Voor mij was het even wennen, al die aandacht. Vele kinderen omringden ons.
We maakten kennis met de familie waar we zouden gaan logeren: het hoofd van het schoolkomitee. Men was zeer gastvrij. Er werd direct een slaapkamer voor ons in orde gemaakt. Het was een zijkamertje: een oud twee-persoonsbed met spiraal en koeie-huid en een tigera (een houten inklapbaar bed).

Het is een schitterend dorp, gelegen half op een bergplateau.
Het gaf mooie vergezichten. Groen.
Idyllisch.
Geen electriciteit.
Koeien, varkens en kippen liepen overal vrij rond.
Naast mijn bed zat een grote dikke kip te broeden op haar eieren. Langs de muren kropen kleine, snelle, hagedissen.
In de woonkamer van het lemen huis liepen kuikentjes, katten en twee honden.
De eerste avond viel mij de stilte op.
Je hoorde niets.
Aan de hemel duizenden sterren en vuurvliegjes die hun groene lichtpuntjes aan en uit deden flikkeren.
Je hoorde geen auto´s, geen stadsgeluiden.
Ik voelde me één met de natuur.

Tevens voelde ik me vrij snel één met mijn "familie".
Ik had een vader, moeder, twee zusjes en twee broertjes.
Natuurlijk ging het communiceren voor mij moeilijk. Dick fungeerde veelal als tolk. Maar met handen en voeten en met mijn Havo-Frans, kwam ik toch een heel eind. Ik had er geen moeite mee. Jammer vond ik het uiteraard wel, dat ik de Spaanse taal niet machtig was en ben.

De eerste avond ging ik vroeg naar bed. Het was een lange, vermoeiende dag voor mij geweest met vele nieuwe indrukken.
Ik viel als een blok in slaap, op mijn koeiehuid.

Ons verblijf in Los Rastrojos zou tot en met 18 juli duren. Op die dag moesten we weer terug, omdat ik op die dag mijn rugzak kon halen.
Een dag voor ons vertrek, bezochten we het dorp Aqua Fria. Dit dorp ligt ongeveer een uur lopen van Los Rastrojos. Het is een heel ander dorp. Het ligt aan de autoweg. Reden voor het korte bezoek was om het El Sol-schooltje te bekijken. Het schooltje stond er prima bij. De verf was wat verbleekt, maar dat kwam waarschijnlijk vanwege het feit dat het schooltje vlak naast de autoweg ligt en bloot staat aan vele invloeden van buitenaf. Ook de school in Los Rastrojos stond er prima bij. Hier en daar een klein scheurtje. Ze worden intensief gebruikt. Het schooltje in Los Rastrojos fungeert tevens op zondagen als kerk.
Ik was verbaasd te zien hoe goed de schooltjes er bij stonden. Ik zag en zie dan ook geen enkele reden om in september ´92 een zogenaamde El Sol-renovatie brigade naar de dorpjes te sturen. De gebreken die ik heb kunnen constateren, kunnen door de plaatselijke bevolking worden gerepareerd.

Tijdens ons verblijf in Los Rastrojos hebben Dick en ik ons uitstekend vermaakt. We trokken veel op met de kinderen.

Op een dag gingen we met onze zusjes naar een dorpje verderop in de bergen. Daar konden we ons, aldus Maria Elena, goed wassen.
Er was in Los Rastrojos wel een wasgelegenheid - een waterpomp boven in het dorp - maar die was altijd druk bezet met vrouwen die de was deden, water haalden of zichzelf aan het wassen waren.
Het werd een schitterende wandeling van bijna een uur.
Uiteindelijk kwamen we bij een klein stroompje. Daar gingen we ons wassen met behulp van een plastic bakje waarmee we het natuurlijke water over ons hoofd konden gooien.
Ik vond het heerlijk.
Niet ver van dit stroompje belandden we in een heuse jungle: bananenbomen en honderden mooie, grote, blauwe vlinders.
Ik genoot intens.
Onvoorstelbaar, zo puur.
Die rust.
Die pracht.
Die schoonheid, afgewisseld met het vrolijke enthousiasme van Maria Elena en haar kleine zusje, de ondeugd, Claudia.

Het werd voor mij het mooiste moment van ons verblijf in Los Rastrojos.

AFSCHEID

Op 18 juli namen we ´s morgens afscheid van Los Rastrojos.
Het werd een emotioneel afscheid.
Er vloeiden tranen.
Onze familie zag twee zonen vertrekken. Voor hoelang?
Zouden ze ons ooit weerzien?
We bleven zwaaien en roepen.
Tot die ene bocht in dat kleine, nauwe paadje.....

* Over het verblijf in Los Rastrojos zou ik veel meer kunnen schrijven. Ik zou dan vervallen in cliché´s. Veel kan ik ook niet beschrijven. Dat heb ik veel te intens beleefd en kan ik ook niet verwoorden. Ik kan er echter uren over vertellen.....maar op papier valt het me zwaar.

Na een busreis van vier uur waren we weer in hospedaje "Santos", Managua.

TERUG IN MANAGUA

De busreis van La India naar Managua zal ik niet snel vergeten. Het werd een ware marteltocht voor mij. De hele rit moest ik achter in de bus staan, met gebogen hoofd, stang in mijn nek tussen andere reizigers in. De bus was duidelijk vol, echt vol. Het was weer zo´n Amerikaanse, oude, schoolbus. Deze bussen zijn kennelijk niet berekend op mensen van één meter negentig en langer.
Ik was blij dat ik na ruim drie uur de bus heel kon verlaten. Maar, ook dàt is Nicaragua.

Rond het middaguur waren we weer in "Santos".
Daar maakte ik direct kennis met enkele nieuwe, bijzondere, gasten.
Er was een "vliegende" Ier. Deze man van midden dertig was alleen met een klein tweemotorig sportvliegtuigje vanaf San Francisco onderweg naar Zuid-Amerika. Hij had alle Midden-Amerikaanse landen voor Nicaragua al aangedaan.
Nu was hij in Managua, wachtend op beter weer, om verder te kunnen gaan via Costa Rica, Panama, Colombia naar Brazilië.
Daar zou hij zijn vliegtuigje verkopen en dan varend en liftend over de Amazone naar Ecuador om vandaaruit weer terug te gaan naar San Francisco. Daar was hij van plan een zeilboot te kopen om vervolgens alleen zeilend naar Ierland terug te gaan.

Naast deze vrolijke, optimistische en vol verhalen stekende, muzikale Ier was er ook een jonge Londenaar. Deze vijfentwintig jarige jongen was alleen onderweg van Los Angeles naar Chili op een motor. Ook deze jongen had veel meegemaakt tijdens zijn reis, inclusief guerrilla-activiteiten in El Salvador.
Deze verhalen deden mij op die 18e juli het besluit nemen om in 1993 alleen met openbaar vervoer vanuit Quito, Ecuador, naar Los Angeles te reizen, dwars door Midden-Amerika.
Wat staken de verhalen van de vliegende Ier en van de Engelse motorrijder af tegen onze verhalen over Los Rastrojos, waar we af en toe schoten hoorden vanuit het noorden waar enkele recontra´s actief zijn.
Naast beide avonturiers ontmoetten we in "Santos" een zieke Belg. Een rustige jongen die op genezing wachtte om vervolgens te kunnen vertrekken naar Juigalpa om daar met kinderen te gaan werken in een tehuis.

Kortom, op die 18e juli werd veel gepraat, gedronken en muziek gemaakt.
Wat een drukte, na die paar dagen in de natuur met slechts het geluid van krekels, kippen, varkens, koeien en een paar muilezels.

EINDELIJK: M´N RUGZAK.....

Tussen al het gezellige vertier in "Santos" door, moest ik nog "even" naar het vliegveld met Dick om - hopelijk - mijn rugzak eindelijk op mijn rug te kunnen hangen.

Met een taxi gingen we ´s middags, 18 juli, naar "Sandino". Het was nog steeds drukkend en benauwend warm. Een stevige wind bracht gelukkig enige verkoeling.

Op de luchthaven aangekomen liepen we meteen door naar de aankomsthal: van daaruit konden we de passagiers en bagage zien aankomen uit het Iberia-toestel waarin ook mijn rugzak zou moeten liggen.
Met moeite konden we over de hoofden van de mensen heen de bagageband in de gaten houden. We zagen vele tassen, koffers en rugzakken vanuit de verte, maar mijn rugzak konden we niet herkennen.
Toen één van de laatste passagiers de aankomsthal was binnen gelopen, kregen Dick en ik toestemming om deze hal te verlaten om ons te begeven naar.....de bagageband. Zo hier en daar zagen we op en naast de band nog enkele koffers en dergelijke liggen. Mijn rugzak zagen we echter niet!
Op een gegeven moment ontdekte ik mijn slaapzak! De slaapzak was van de rugzak afgescheurd. Op dat moment verdween een laaghangende depressie welke al enige dagen boven mijn hoofd hing. De aanwezigheid van de slaapzak immers, was voor mij het bewijs dat mijn rugzak toch ook ergens moest zijn(?). Maar, waar was mijn rugzak.....
Het zat me weer eens tegen.
We liepen naar een Iberia-employé. Hij zou ons wellicht kunnen vertellen waar we eventueel verder zouden kunnen zoeken. Deze persoon verwees ons door naar een loods ongeveer vijfhonderd meter verderop - daar zou mijn rugzak zijn.

Toch nog een beetje onzeker liep ik met Dick naar die loods. In deze loods bevonden zich diverse grote kooien vol met niet-afgehaalde bagage. In één van die kooien zag ik mijn rugzak. Na het invullen van enkele formulieren en het zetten van handtekeningen kon ik eindelijk de rugzak in mijn armen sluiten. Daar had ik nu een week op gewacht. In onze blijdschap wilden we zo weglopen, hetgeen ons echter door iemand met een pistool in een holster werd verhinderd: de rugzak moest nog door de douane worden gecontroleerd en we konden ons achter een rij mensen aansluiten - weer wachten.
Na vier uur in totaal op de luchthaven te hebben verbracht kropen we moe en blij weer in een Nica-taxi op weg naar "Santos".

EéN VAN DE HOOGTEPUNTEN:

DE NEGENTIENDE JULI.....

19 Juli de nationale feestdag van Nicaragua. Op die datum in 1979 werd dictator Somoza verdreven en kwam een einde aan jarenlange onderdrukking en uitbuiting van het Nicaraguaanse volk.

Ik had naar deze dag uitgekeken als naar geen ander. Ieder jaar wordt de 19e juli op grootse wijze gevierd in "het centrum" van Managua op het plein voor het Nationale Paleis. Jaarlijks bevindt zich op 19 juli een grote zwart-rode massa op dit mooie plein. Sandinisten, zwaaiend met FSLN-vlaggetjes, op elkaars schouders klimmend, feest-vierend en luisterend naar de vele toespraken, waaronder van Daniel Ortega.

Ik werd dan ook de 19e juli ´s morgens opgewekt en nerveus wakker: achter in de middag zou ik deel uitmaken van het Sandinistische enthousiasme bij het Nationale Paleis en de restanten van de cathedraal.

Een constante diarree-stroom kon mijn enthousiasme niet onderdrukken. Diarree. Ja, ook ik kon deze vorm van ontlasting niet ontwijken. Ik voelde me echter niet ziek. Je wordt wel wat loom en op onverwachte momenten moet je plotseling naar het toilet. Als een ware waterstroom loopt alles uit je lichaam het Nicaraguaanse riool in, goed voor de miljoenen ratten onder het aardoppervlak van Managua. Ook Dick liep zachtjes aan leeg.
Het eerste Norit-tabletje verdween in mijn slokdarm. Later in de week zou mij duidelijk worden, dat deze tabletjes niets of nauwelijks iets helpen. Al vrij snel stapte ik over op bananen en overheerlijke papaya´s.

EL DIARIO DE
S NICARAGUENSES

EL NUEVO DIARIO

Director
Ing. Xavier Chamorro C.
Sub Director
Dr. Danilo Aguirre S.

UN PERIODISMO NUEVO PARA EL HOMBRE NUEVO

AÑO XII 3934 Managua, Nicaragua, Viernes 19 de Julio de 1991

14 PAGINAS
1.50 C.O.

Rond half vijf ´s middags liepen Dick en ik met enkele andere gasten uit de hospedaje naar het plein. Ik werd warm, lopend in één lange stroom mensen richting het Paleis en het feest. Vele auto´s, bussen en vrachtwagens passeerden ons, vol met Sandinisten, zwaaiend met de zwart-rode FSLN vlaggen en vaantjes. Naarmate wij het plein naderden werd het uiteraard drukker. Onvoorstelbaar, zo´n mensen menigte, zo´n enthousiasme. Toen wij ons in de massa op het plein begaven, werd mij één ding duidelijk: het Sandinisme leeft, Ortega leeft, men is strijdbaar. Ik dacht: "Mevrouw Chamorro zit niet lang meer". Het volk is ontevreden over het huidige bewind, over het privatiserings-gedrag van Chamorro, over het stijgen van de prijzen zonder prijscompensatie. Schrijnend.

Más de 40 mil personas asistieron a la Plaza de la Revolución.

Pueblo agigantado desbordó la Plaza

Ernesto Aburto M.

"El sandinismo es una fuerza que crece en el pueblo nicaragüense", exclamó el comandante Daniel Ortega, mientras el mar humano desbordado en la Plaza de la Revolución blandía puños y agitaba banderas rojinegras.

Hablando en el acto por el 12 Aniversario del triunfo de la Revolución Popular Sandinista, ante una multitud a la que calificó de "el respaldo de las bases y del pueblo sandinista al Primer Congreso Nacional" del FSLN, el coordinador de la vanguardia revolucionaria sometió la propuesta de elegir como miembros de la Dirección a los comandantes Tomás Borge y Víctor Tirado.

A los comandantes Henry Ruiz, Daniel Ortega, Luis Carrión, Bayardo Arce, Jaime Wheelock, Humberto Ortega; al doctor Sergio Ramírez Mercado y al compañero Carlos Núñez Téllez, mientras la muchedumbre respondía a cada mención con ovaciones atronadoras. Pasa a página catorce.

("Barricada", 20 juli 1991)

Tussen de mensen menigte zag ik vrij veel buitenlanders af en toe opschrikkend van luid ontploffend vuurwerk. Het leek soms of er heuse granaten uit elkaar spatten.

Ik vond het jammer dat veel tekst van de toespraak van Ortega in de ruimte verdween, zonder eerst de oren van de massa te bereiken.
Eén van de redenen hiervan was het feit dat enkele jonge Sandinisten de durf hadden om boven op de torens van de cathedraal te klauteren, echt met gevaar voor eigen leven.
De duizenden mensen op het plein hadden meer oog voor de durfals dan voor de toespraak van Daniel.
Het was ook een schitterend schouwspel: het klim- en klauterwerk van de jongeren over en op de muren van het front van de cathedraal. Slechts de voorzijde is nog redelijk in tact, er achter bevindt zich een ruïne, muren en een spookachtig geraamte bestaande uit metalen dakspanten.

Toen één van de jeugdige Sandinisten in zijn enthousiasme, staand boven op één van de twee torens - en dat terwijl er een harde wind stond -, zijn FSLN-vlag verloor, begon de menigte luid te klappen en te zingen.

Door de lucht dwarrelde het zwart-rode symbool van deze dag, het mooiste moment op 19 juli 1991 !!

Na de toespraak van Ortega kwam de massa in beweging. Ook wij zochten een weg om het plein te kunnen verlaten. Achter elkaar aan lopend baanden we ons een weg door de massa, richting het podium. We wilden langs de zijkant van het podium gaan om vervolgens daar vandaan weer richting Santos te lopen. Na veel getrek en geduw kwamen we achter het podium. We zagen Ortega nog weg lopen, omringd door militairen en veiligheidsfunctionarissen.
Later die avond ging ik met Dick en enkele anderen nog een borrel drinken in een soort cafeetje vlakbij Santos.
We genoten na van een schitterende manifestatie!

Onder het genot van een heerlijk Nicaraguaans biertje ("Victoria") werd ik plotseling verrast door de komst van iemand met een Groen Links t-shirt aan. Wie verwacht dat nu, rond elf uur ´s avonds in een duister klein café ergens in Managua?

De man bleek namens Groen Links het drie-daagse FSLN-Congres in de hoofdstad bij te wonen. Hij was afkomstig uit Diemen waar hij namens Groen Links in de gemeenteraad zit.

Ook hij was verrast mij en Dick aan te treffen. Natuurlijk praatten we honderduit. Hij had nogal wat te vertellen over het congres en wie hij daar zoal ontmoette. Zo had hij Bianca Jagger ontmoet en Heleen Pastoors. Bianca Jagger woonde het congres bij met een hele filmploeg voor een of ander Amerikaans televisie-station. Heleen Pastoors woonde het congres bij als vertegenwoordigster van het ANC.
Het werd gezellig.
Hij was overigens in Managua met het hele gezin (vrouw, dochtertje en zoontje) en zou op dezelfde dag weer naar Nederland vertrekken als Dick en ik.

** Inhoudelijk kan ik weinig over het congres vertellen. Het was het eerste congres van het FLSN sinds 1979. Nicaraguaanse kranten schreven er uitvoerig over. Vele pagina´s werden gevuld met nieuws over dit FSLN-Congres.

Op de volgende pagina´s treft u achtereenvolgens aan een gedeelte van een pagina uit de "Barricada" en een lange beschouwing in het maandblad van het Nicaragua Komitee Nederland "Fuente", nummer 6, september 1991.
Vooral het artikel uit de "Fuente" geeft duidelijk weer waarom het congres werd georganiseerd, wie er aan deelnamen en waar het FSLN staat in de Nicaraguaanse samenleving en politiek. **

Na diverse pilsjes dook ik rond één uur ´s nachts moe op bed.

OP ZOEK NAAR.....TOILETPAPIER

20 Juli 1991

Ik was nog steeds aan de diarree. Dick ook. Het laatste velletje toiletpapier diende zich aan. Toiletpapier dat we uit Nederland hadden meegenomen.
Natuurlijk, in de toiletten in Santos lagen stapels krantepapier om te gebruiken. Maar het idee om dagelijks je achterste af te wegen met pagina´s van de "Barricada" en dergelijke met als resultaat zwarte billen, sprak ons niet zo aan. Dus, we moesten op zoek naar toiletpapier.

Eerst namen we ´s morgens afscheid van de Engelse motorrijder die richting Costa Rica vertrok, en van twee Duitse jongens waarvan de een met openbaar vervoer en liftend vertrok naar Bluefields aan de Nicaraguaanse oostkust en de ander richting Honduras. De vliegende Ier bleef nog in Managua, wachtend op goed vliegweer.

´s Middags togen Dick en ik de stad in, richting de Plaza Espana. Daar was een supermarkt, met hopelijk ook toiletpapier in een van de stellingen.
Na een wandeling van ongeveer een kwartier liepen we deze supermarkt binnen. We vonden gelukkig toiletpapier: dubbelzijdig, Amerikaans met een "Zwitsal"-geurtje. Behoorlijk luxe dus. De prijs was er dan ook naar. We schrokken. Zelfs voor Nederlandse begrippen was daar de aanschaf van vier rolletjes toiletpapier in één pak een luxe: prijs ongeveer acht Nederlandse guldens!! Gezien ons probleem hadden we dit schandelijke bedrag er voor over. Toiletpapier, voor vele Nicaraguanen onbereikbaar, vandaar de dagelijkse krant als hulpmiddel voor het verwijderen van het riekende bruine .....
Opgelucht kwamen we even later weer in de hospedaje.

In de loop van de middag gingen we nog naar de overdekte markt. We wilden allebei nog wat "souvenirs" kopen. Het is leuk om daar doorheen te lopen. Er zijn zeer vele kraampjes met koopwaar, variërend van kleding, kunstnijverheid, schoeisel tot groenten en fruit. Ik kocht een in een leren omhulsel gestoken lege fles. Op dit omhulsel staat de naam Nicaragua en de nationale vlag. Er bevindt zich een riem aan met daaraan vast, hangend, nog een kleiner omhulsel waarin sigaretten passen en lucifers. De lege fles kan worden gevuld met bijvoorbeeld rum. Glas is in Nicaragua heel duur, vandaar de mogelijkheid om je eigen fles te laten vullen met drank. De fles die ik kocht kan om je middel gedragen worden. Verder kocht ik op de mercada nog twee boeken over Sandino en het sandinisme. Dat beide boeken Spaanstalig waren vond ik geen probleem.
Reden waarom ik ze kocht was, omdat ik vanuit Nederland helemaal geen boeken of iets dergelijks had meegenomen en ik graag wat te lezen had. Ik dwong mezelf dus om Spaans te gaan lezen.....of ik er iets van begreep?.....

Na ons bezoek aan de markt gingen we - voor de zoveelste keer - met een taxi naar de hospedaje Santos.

VERBLIJF IN MANAGUA

Tot de datum van vertrek bleef ik in Managua. Ik was moe en nog steeds aan de diarree.
Dick vertrok op de 21e juli voor twee dagen naar zijn familie in La Garote, langs de spoorlijn Managua - Leon. Ik had geen behoefte en zin om mee te gaan. Voor Dick zou dit zijn reisdoel worden: een emotioneel weerzien met het gezin bij wie hij in 1987 vier maanden in Los Rastrojos verbleef.

Ik had enkele rustige dagen in Managua. Veel luieren in de hospedaje en praten met onder andere de vliegende Ier. Ik kwam deze dagen wel door. Af en toe ging ik wat slenteren in Managua en bezocht nog de cathedraal, of wat er van over is, om nog wat foto´s van de binnenkant te nemen.
Dat moment overigens zal ik nooit vergeten.
Staand, tussen fris opkomend groen (onkruid), achter de voorgevel van de cathedraal, foto´s nemend en kijkend naar de restanten van schitterende muurschilderingen, krijg ik een "diarree-gevoel" opkomen. Met kramp en pijn in mijn buik, wist ik niet hoe snel ik weer naar Santos moest komen.
Je kunt daar namelijk niet even ergens naar het toilet en om in de cathedraal mijn broek te laten zakken in de hoop dat alles goed gaat, leek mij niet gewenst. Hoe zou men hierop gereageerd hebben?
Gelukkig loop ik snel en was ik net op tijd in Santos om mijn broek eindelijk te kunnen laten zakken. Dit was mijn "spannendste" moment in Nicaragua.
Spannend vond ik in eerste instantie ook om ´s nachts, liggend op bed, geweer-vuur en ontploffende granaten te horen.
Van Nicaraguanen hoorde ik dat dit "oorlogs-lawaai" werd geproduceerd door oefenende militairen en/of door dronken militairen die gewoon wat in de lucht aan het schieten waren.
De kans dat het contra´s waren, werd klein geacht. Deze bevonden zich immers meer in het noorden van Nicaragua en niet zo dicht bij de hoofdstad.

Ondertussen nadere onze vertrekdatum: 25 juli 1991 !!!

TERUG NAAR DE HOLLANDSE KOFFIE

25 Juli.
Het was zover.
Ons korte verblijf in Nicaragua liep ten einde.
Helaas.
Ons vliegtuig zou om half elf ´s morgens vertrekken. Ruim op tijd reden we in een taxi bij Santos vandaan richting het vliegveld. Onderweg kregen we het nog even benauwd. Onze chauffeur reed op een gegeven moment zijn Ladaatje keurig tussen een vrachtwagen en een bus. Het scheelde niet veel of onze reis was daar beëindigd. Maar gelukkig besloot de chauffeur van onze taxi op tijd om even op de rem te gaan staan alvorens helemaal vast te komen zitten tussen de twee kolossen naast ons.

Op het vliegveld aangekomen ging alles, tot mijn verbazing, op rolletjes. Wel waren we nog even verbaasd op het moment dat we bij de paspoortcontrole kwamen. Voor we daar kwamen moesten we aan een streng uitziende dame in militair uniform, zittend aan een simpel houten tafeltje, tien Amerikaanse dollars betalen, een soort belasting (pure inkomsten, harde valuta, voor Nicaragua). Gelukkig hadden we beide nog tien dollars.
Ik had overigens nog een extraatje aan mijn verblijf overgehouden. Van Iberia had ik nog vijftig dollars ontvangen, als schadevergoeding. Dit in verband met het feit dat mijn rugzak een week te laat in Managua arriveerde.

Het werd een leuke, lange en vermoeiende vlucht, wederom met tussenlandingen in Puerto Rico en Panama. In het vliegtuig ontmoetten we weer de Groen Links-vertegenwoordiger op het FSLN-Congres, maar nu met zijn gezin.
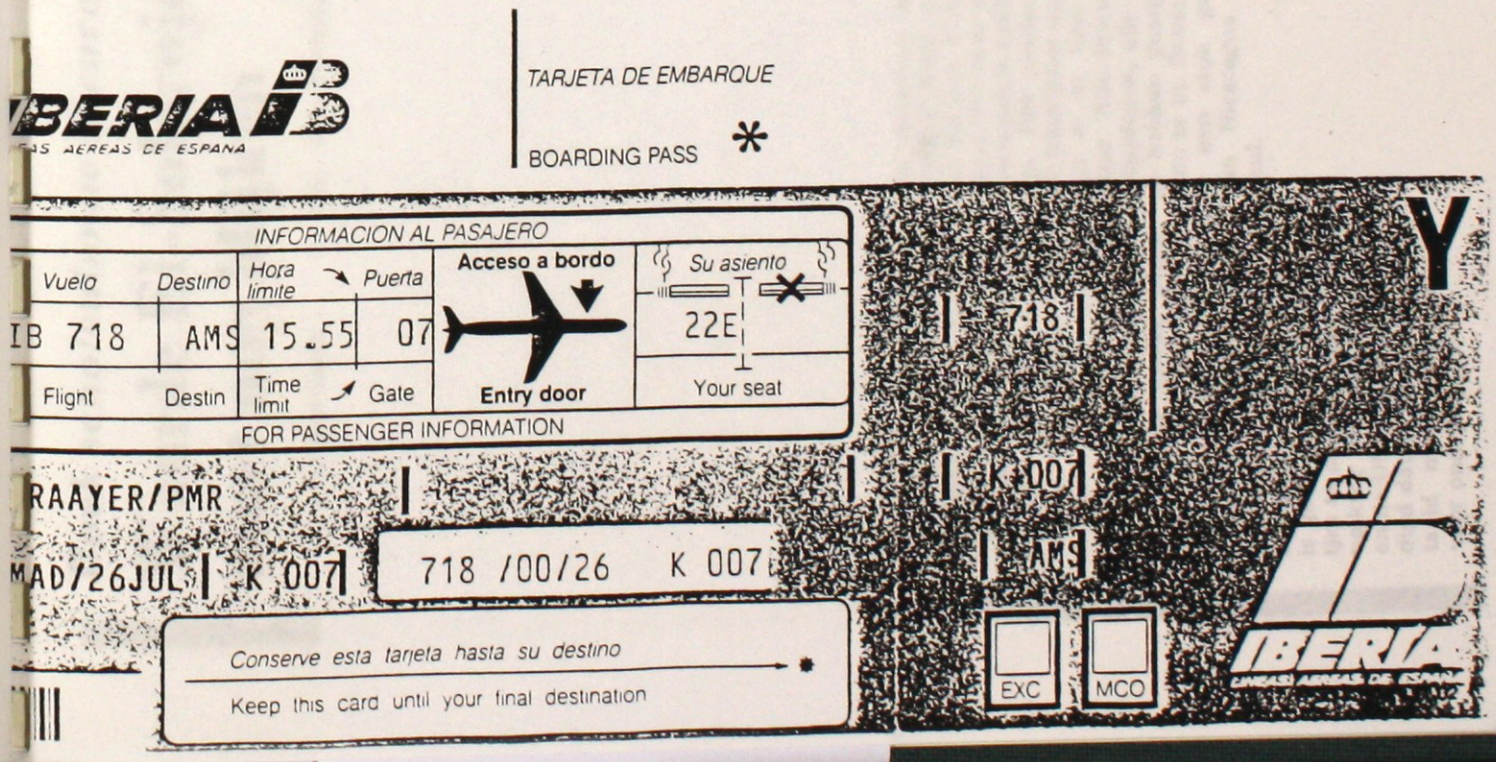
Vrijdag, 26 juli, landden we ´s avonds om zeven uur op Schiphol.